

fjernt, saa er det dette: forsætlig at forvrænge et æret Medlems Udtalelser. Det kunde aldrig falde mig ind. Men jeg kan heller ikke se, at jeg paa dette Punkt uforsætlig er kommet til at gøre det ærede Medlem den ringeste Uret. Det ærede Medlem nævnedes nemlig Edvard Lehmanns Paradoks og brugte det for dermed at vise, at det var det ideelle at have Hverendagsundervisning i Stedet for at have Hverdagsundervisning, brugte det for dermed at styrke sin almindelige Paastand om, at det rimeligvis er ikke saa heldigt at gaa saa meget i Skole. Dertil sagde jeg, at det ærede Medlem misforstod dette Paradoks, som selv Edvard Lehmann er kommet til ikke at forstaa Rækkevidden af, fordi det, denne Mand mener, er noget ganske andet. Jeg henviser, hvad den Ting angaar, til mine Udtalelser, som jeg naturligvis ikke skal gentage. Nej, det, der er i Vejen med det ærede Medlem i denne Sag, er det, at han slet ikke er vant til at behandle Paradoks. Det ærede Medlem tror, at naar han bare siger om en Sætning, at det er et Paradoks, saa er dermed denne Sag klar, og det ærede Medlem er i Dag ikke kommet et eneste Skridt videre.

Paa samme Maade gaar det med det andet Spørgsmaal, hvor det ærede Medlem mener, jeg er gaaet ham for nær. Det ærede Medlem citerede følgende Udtalelse af sig selv, som jeg maaske maa have Lov til at citere igen: „Jeg maa dog sige, at jeg mener ikke, at det at gaa i Skole hele sit Liv igennem er et Ideal, man skal stræbe efter at naa.“ Det, jeg sagde i min Tale, var følgende, som jeg maaske med den højttærede Formands Tilsladelse maa læse op. Jeg sagde — det skal jeg nu gaa glat henover —, at det naturligvis er om at gøre i Livet at lære i videre Forstand. Og saa fortsætter jeg, men denne Fortsættelse glemmer det ærede Medlem i sit Citat, og det var dog Kærnen i det: „Ganske vist gaar vi ikke i Skole paa den Maade, at vi sidder naglede til en Bænk og et Bord, men det, det gælder om, er jo heller ikke Skole i snævrere Forstand, men at blive ved at belære Barndommen, Ungdommen, Manddommen, saaledes at Mennesket kan „staa paa“ hele Tiden, hver Gang det faar en Trang til aandelig Fornyelse“. Jeg gad dog nok vide, hvad jeg har ment med dette, hvis det ikke er netop det, at der skal indrettes saadanne Skoler, at de unge og de noget ældre og helt gamle kan „staa paa“ og gaa virkelig i Skole for paa

den Maade bestandig at holde sig unge. Hvad skulde jeg dog ellers have ment? Det ærede Medlem har slet ikke forstaaet mine Udtalelser. Saadanne Skoler har vi jo, saadanne Institutioner findes der. F. Eks. søger Folkehøjskolens Lærere meget ofte ind til Universitetet for hos Universitetets Lærere at faa friskt Kundskaberne lidt op, hvad der maaske nok undertiden kan være lidt Grund til. Statens Lærere søger til Lærerhøjskolen — med stor Energi, hvad jeg i høj Grad paaskønner. Den offentlige Skoles Lærere har selv oprettet Instruktionskursus, hvor andre Lærere giver dem Indblik i nye Metoder. Det er jo alt sammen Skole. Jeg har forstaaet det ærede Medlem saadan, at han havde faaet en Slags Skræk for denne langvarige Skolegang, og derfor opponerede jeg med fuld Ret imod ham.

Nu er det ærede Medlem (Nørgaard) blevet mere medgørlig. Han har gjort, synes jeg, en hel Række Indrømmelser til den ærede Ordfører for mit Parti (K. M. Klausen). Men nu kvier han sig ved den sidste og afgørende Indrømmelse, nemlig den, at det ogsaa gennem en Lov skulde paalægges Forældrene at imødekomme deres Børns Ønsker. Angaaende dette Spørgsmaal siger det ærede Medlem, at han vil hævde, at Børnene er Forældrenes Børn. Det er en Opfattelse, der er mange Tusind Aar gammel, men den er ikke moderne. Ethvert moderne Menneske maa da først og fremmest hævde, at Barnet er et selvstændigt Menneske med et selvstændigt Menneskes Rettigheder, og kun af den Grund, at Børn er for aandeligt umodne til, at de ved enhver Lejlighed selv kan se, hvad der er i deres eget Vels Interesse, indretter Samfundet det saaledes, at andre plejer Børnenes Vel. Da Forældreforholdet nu en Gang er det stærke Forhold, og da Børn i Almindelighed lever sammen med de Forældre, der elsker dem, finder Samfundet sig almindeligvis i, at Forældrene paa deres Børns Vegne træffer de Bestemmelser, Børnene ikke selv er i Stand til at træffe. Men vi har, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) har hævdet, paa meget betydningsfulde Omraader slaaet den Tanke fast i Praksis, at Børnene ogsaa er Samfundets Børn. Samfundet kan endog tage Børnene fra Forældrene, naar disse af Ukyndighed eller af andre Grunde ikke varetager deres Børns Interesser rigtigt, og jeg gad dog nok se den, der for Alvor vil hævde den Opfattelse, at Samfundet ikke har denne